

برنامه‌ریزی پهنه‌های مستعد گردشگری در بافت- های فرسوده شهری با رویکرد توسعه خلاق (مدل شناسایی پهنه‌های زمینه ساز توسعه خلاق)

محمد مؤیدی^۱

۱- پژوهشگر دکتری شهرسازی دانشگاه علم و صنعت ایران-m_moayedi110@yahoo.com

چکیده

ظهور نظریات توسعه درون‌زا از اوایل قرن بیستم تاکنون نیاز به مرمت بافت‌های فرسوده درونی شهرها را الزامی می‌کند. بافت‌های واجد ارزش، با وجود ارزش‌های محتوایی (تاریخی/فرهنگی و اجتماعی) از نظر ریخت‌شناسی بافت و الگوی نوسازی دچار آشفتگی‌های بصری و عملکردی هستند. برای حل مساله این بافت‌ها تاکنون رویکردهای متفاوتی تحت عنوان موزه‌ای، توانمندسازی و ارگانسیتی اتخاذ گردیده‌است، رویکرد ارگانسیتی که با جامع‌نگری سعی در تکیه بر میراث موجود در بافت‌های فرسوده واجد ارزش و تلفیق اقتصاد و فرهنگ و احیای پایدار بافت‌های تاریخی از طریق تعیین نقش آن‌ها در سازمان فضایی شهر دارد، با تئوری‌های جدید ساماندهی شهری از جمله توسعه خلاق همخوان است. یکی از روش‌های پیاده‌سازی توسعه خلاق برنامه‌ریزی گردشگری بافت‌های فرسوده می‌باشد. این مقاله با بررسی نظریات نوین توسعه بویژه توسعه خلاق با رویکرد گردشگری و تدوین مدل (SZCD^۱)، که مدلی برای شناسایی پهنه‌های زمینه‌ساز توسعه خلاق بافت فرسوده با رویکرد گردشگری در برنامه‌ریزی شهری با استفاده از تحلیل سلسله مراتبی (AHP^۲) است. عوامل، معیارها و شاخص‌های مدل استخراج کرده و نتیجه در قالب پهنه زمینه‌ساز توسعه پیشنهاد می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: توسعه خلاق، پهنه‌های مستعد، گردشگری، مدل شناسایی پهنه‌های زمینه‌ساز توسعه خلاق (SZCDM^۳)، تحلیل سلسله مراتبی (AHP)؛

۱- مقدمه

با ظهور ناکارآمدی اصل توسعه برون‌زا در نیمه دوم قرن بیستم و قطع فرآیند تاریخی شهر، محدوده‌های مرکزی ابعاد مفهومی و هویتی خود را از دست دادند و رشد از برون شهر قدیم را از نو

¹ - Suitable Zones for Creative Development

² - Analytic Hierarchy Process

³ - Suitable Zones for Creative Development Model